

# Obsah

## **Předmluva k českému vydání 13**

### **Předmluva 25**

O obálce 27

Poděkování 29

## **Kapitola první: Důležitost a význam pedagogiky 30**

Když schází pedagogický takt 31

Pedagogická situace 33

Co je pedagogika? 35

## **Kapitola druhá: Zprostředkovaná setkání s pedagogikou 38**

Pedagogika zprostředkovaná filmem 40

Pedagogika zprostředkovaná beletrií 44

## **Kapitola třetí: Povaha pedagogiky 52**

Pedagogický moment 54

Pronikání do dětského světa možností 56

Moment pedagogického jednání 57

Fenomenologická pedagogika 61

Jak poznáme to nejlepší? 62

Cíl pedagogiky 64

Ontoteologie a pedagogika charakteru 68

Neredukovatelnost pedagogiky 70

## **Kapitola čtvrtá: Pedagogika reflektivní praxe 72**

Vztah mezi reflexí a jednáním 73

Čas Kairos: pravá chvíle – právě TEĎ 76

Začínající učitel 77

Zkušený učitel 80

## **Kapitola pátá: Pedagogická vnímavost 86**

Vidět děti pedagogicky 88

Pedagogická péče zakoušená jako starostlivost 90

Zažívání odpovědnosti tváří v tvář jedinečnému 95

Starost o tváře těch, kdo jsou bez tváře 101



## **Kapitola šestá: Pedagogický takt 104**

- Cit pro lidi a cit pro děti 105
- Povaha pedagogického taktu 106
- Osobitost pedagogiky 108
- Bezprostřednost okamžiku 109
- Pedagogický význam kázně 112
- Záměna možného se žádoucím 116
- Takt se neřídí pravidly, a přesto není „nezřízený“ 118
- Pedagogické porozumění 122
- Pedagogika učitelství 128
- Žít znamená vzájemně se dotýkat 135

## **Kapitola sedmá: Pedagogický kon-takt 140**

- Způsoby kontaktu 146
- Smysluplné učení 153
- Pedagogický vztah 156
- Reflektivní povaha pedagogiky 159
- Paradoxní povaha pedagogiky 161
- Pedagogická atmosféra 163
- Prezentativní a reprezentativní kontakt 168
- Jak děti zažívají naši přítomnost? 169
- Pedagogika bytí (tím, co vyučujeme) 172
- Virtuální kontakt 175

## **Kapitola osmá: Pedagogická všímavost 178**

- Uznání v pedagogické perspektivě 183
- Uznání ve vztahu k vlastnímu *já* 185
- Kdo jsem? 189
- Utajené já 193
- Fenomenologická pedagogika 195

## **Kapitola devátá: Fenomenologie zkušenosti žáka 200**

- Zaměřenost na prožívání žáků 203
- Jak vyjádřit zkušenost s oslovením jménem? 205
- Jak se přiblížit ke zkušenosti žáka? 211
- Čemu říkáme „zkušenost“? 213
- Pedagogický význam zaměřenosti na zkušenost žáka 215



|                                                            |            |
|------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Kapitola desátá: Pedagogika ve virtuálním světě</b>     | <b>218</b> |
| Vnitřní já                                                 | 219        |
| Pedagogika virtuálního prostoru a hledání vlastní identity | 221        |
| Neustálý kontakt a digitální intimita                      | 224        |
| <br>                                                       |            |
| <b>Kapitola jedenáctá: Pedagogické vědění a jednání</b>    | <b>228</b> |
| Etika odpovědnosti                                         | 231        |
| Bytostnost a temporalita praktického vědění                | 232        |
| Když víme, jak jednat, i když nevíme, co dělat             | 235        |
| Přítomnost a naděje v nejistém světě                       | 242        |
| Když se nedaří                                             | 246        |
| <br>                                                       |            |
| <b>Dodatek A: Etické směry v pedagogice</b>                | <b>248</b> |
| Deontologická pedagogika                                   | 250        |
| Utilitaristická pedagogika                                 | 251        |
| Konsekvencialistická pedagogika                            | 252        |
| Kontraktualistická pedagogika                              | 253        |
| Pedagogika ctností                                         | 254        |
| Situační pedagogika                                        | 255        |
| Pedagogika odpovědnosti                                    | 256        |
| <br>                                                       |            |
| <b>Dodatek B: Historické poznámky</b>                      | <b>258</b> |
| Pedagogika jako humanitní věda                             | 260        |
| Wolfgang Klafki                                            | 262        |
| John Dewey                                                 | 264        |
| Johann Friedrich Herbart o pedagogickém taktu              | 265        |
| Jazyk pedagogiky                                           | 272        |
| Pedagogika bez <i>paides</i>                               | 273        |
| Rozvíjení pedagogického jazyka a pedagogické praxe         | 277        |
| Pedagogika a filosofie péče                                | 279        |
| Tematika vstřícné pozornosti a taktu                       | 286        |
| <br>                                                       |            |
| <b>Literatura</b>                                          | <b>289</b> |
| <b>Jmenný rejstřík</b>                                     | <b>297</b> |
| <b>Věcný rejstřík</b>                                      | <b>300</b> |
| <b>Soupis vyobrazení</b>                                   | <b>317</b> |
| <b>O autorovi</b>                                          | <b>318</b> |